

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖRZETI ANYANYELVI VERSENY

2017/2018.

8. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

8. osztály

– A hízót majd mi hárman behajtjuk Szabadkára...

A Seriff-tanya és a sintérház között balra, a Csorda útra fordultunk. A sár vastag maszkot tapasztott arcunkra. Tán azért, hogy feligya a könnyet, taknyot. Később a vért. A Járáson hirtelen feljött a nap. Izzó szögeket vert a disznó hátába, kopasz kobakunkba. Mind elviselhetlenebbül vijjogtak a bóbicek. Erős birkaszag terjengett. El-eltévedtünk, ugyanis a sár miatt apánk a gerinceket követte. Valahol Ostorka alatt ültünk le reggelizni.

Apánk egyik börtönélményét mesélte, minden bizonnyal, hogy kissé elterelje figyelmünket a határtalan szikről. Tiltott szalicilkereskedés miatt zárták be közvetlen azután, hogy államosították a boltunkat. Míg szavait hallgattuk, hirtelen úgy tűnt, szalicillal van hintve a Járás is...

Bátyám a kamilla között matatott. Biológusnak készült. Fel-felmutatott egy-egy szál fűvet, növényt: sóvirág, csattanómaszlag, bajuszpázsit, bárányparéj, mezei katáng. A magyar moha (*Funaria hungarica*)! Nemrég fedezték fel, hogy errefelé is található. Egyszer majd megmutatom azt a zentai professzort, aki felfedezte.

Titkon gondoltam arra, biológus leszek én is. A tiszavirágot tanulmányozni egy életen át! A tiszavirágot meg a galacsintúró bogarat, tettem hozzá magamban, ugyanis míg apánk börtönélményeit hallgattam, egy vergődő galacsintúrót figyeltem a birkaparéj csöpp bíborcsillagai között.

(Tolnai Ottó: Palics – Részlet)

1. **Olvasd el** figyelmesen a fenti szöveget, és **felelj** az alábbi kérdésekre!

a) **Melyik napszakban** játszódik a fenti történet? _____

b) Melyik az a **két mozzanat**, amelyekből megtudjuk, **melyik napszakban** zajlanak a történet eseményei? _____

2. Figyeld meg, *Tolnai Ottó* szövegére vonatkozóan **igazak** vagy **hamisak** az alábbi állítások! Írd a megállapítás mellé az **IGAZ** vagy **HAMIS** minősítést!

a) A szövegbeli elbeszélő/történetmesélő bátyja emlékezik vissza a novellarészletben börtönbeli élményeire. _____

b) A történet elbeszélője **megmutatta** testvérenek a zentai professzort. _____

3. Írd ki a szöveg utolsó előtti bekezdéséből a **növényneveket**, amelyeket **összetett szavakkal** nevezünk meg!

4. Az egyik **növény neve** a szövegben **kétféleképpen** is szerepel (az összetett szóban **más előtaggal**). Melyik ez a két elnevezés? Most a **teljes** szöveget tanulmányozd át!

5. Add meg a kiemelt szavak **jelentését!**

a) A nap izzó szögeket vert kopasz **kobakunkba**. Jelentése: _____

b) A nap **izzó** szögeket vert a disznó hátába. Jelentése: _____

6. Nevezd meg a kiemelt szavak **mondatrészi** szerepét!

a) Valahol Ostorka alatt ültünk le **reggelizni**. Mondatrész: _____

b) Érdekes a tiszavirágot **tanulmányozni** egy életen át! Mondatrész: _____

c) A hízót mi hárman **fogjuk behajtani** Szabadkára. Mondatrész: _____

d) Egy vergődő galacsintúrót kezdtem **figyelni**. Mondatrész: _____

7. Alább Petőfi Sándor és Arany János baráti levelezésében szereplő **megszólításokat** olvashatsz. **Tedd ki a vesszőt** a megszólításokban az **értelmező(k)** elé!

a) Lelkem Aranyom!

b) Kedves makrancos öcsém!

c) Koszorús Jankó!

d) Hősök virága Jankó!

8. Vizsgáld meg az alábbi képet, és írd a pónilovakról **egy-egy** olyan **egyszerű mondatot**, amely **módhatározót**, valamint **állapothatározót** tartalmaz!

A mondatok:

a) módhatározóval: _____

b) állapothatározóval: _____

13. **Írd be** a mondatok előtt álló **betűt** a megfelelő **mondattípus** elé!

a) Nemrég fedezték fel, hogy errefelé is megtalálható ez a növény.	__Egyszerű, bővített mondat
b) El-eltévedtünk, ugyanis a sár miatt apánk a gerinceket követte.	__Magyarázó, mellérendelő mondat
c) Míg apánk börtönélményeit hallgattam, egy vergődő galacsintúrót figyeltem a birkaparéj csöpp bíborcsillagai között.	__Következtető, mellérendelő mondat
d) A Járáson hirtelen feljött a nap, és izzó szögeket vert a disznó hátába.	__Kapcsolatos, mellérendelő mondat
	__Időhatározói alárendelt mondat
	__Alanyi alárendelt mondat
	__Tárgyi alárendelt mondat

14. Nevezd meg, **milyen ragozásban áll** a két oszlop felett álló **ige**, majd **csoportosítsd** a megfelelő oszlopba a következő tárgyias szó szerkezeteket **aszerint, hogy milyen ragozású ige mellett állnak!**

egy-egy szál füvet, a legsárgább kamillát, sok sóvirágot, az első tiszavirágot, néhány csattanómaszlagot, mindegyik galacsinhajtót, a legszebb mezei katángot, valamilyen paréjt

a) **felmutat:**

_____ ragozás

b) **felmutatja:**

_____ ragozás

15. **Pótold** a hiányzó **toldalékokat** az alábbi, Mátyás királyról szóló meserészletben!

Gondolt egyet Mátyás király, s ellovagolt Erdély_____. Ahogy ment a hegyek között, egy szép nagy falu _____ megállt. Meglátta, hogy egy házra ki van írva: – Aki itt lakik, annak semmi gond _____! Méreg _____ gurult Mátyás király.

16. **Égészítsd ki** az alábbi **közmondásokat!**

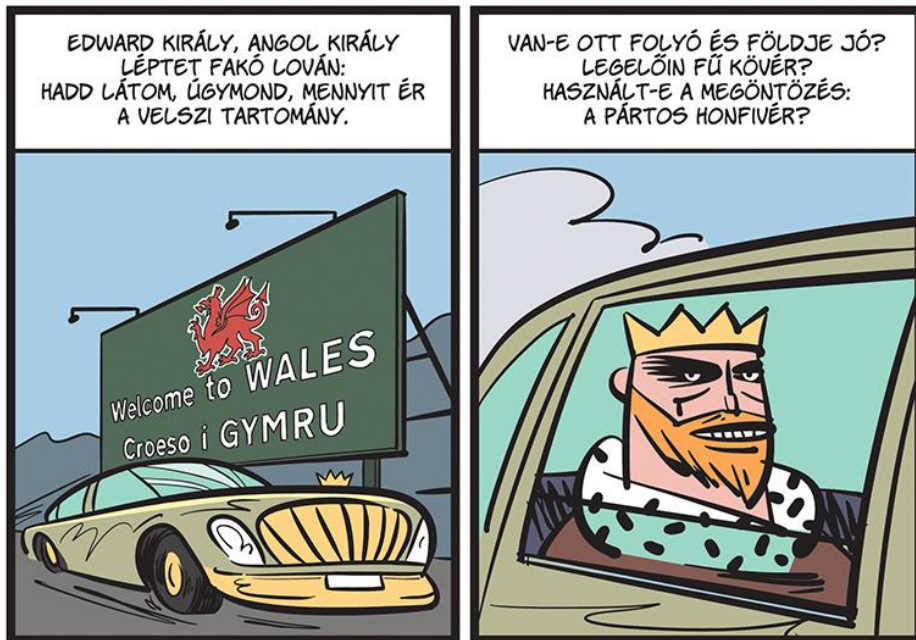
- a) _____ ma megtehetsz, _____!
- b) _____, míg el nem török.
- c) _____ többet lát.
- d) Mindenütt jó, _____

17. **Húzd alá** mindkét sorban a **helyesen** írt, felszólító módú **igealakot**!

- a) **jöj**ön, **jőj**jön **jöj**jön **jőj**ön
 b) **foly**jon **foll**yon **foj**jon **foly**jön

18. Írj négy rokon értelmű igét **eszik** jelentéssel! Az utolsó példa utaljon az evés **gyors** vagy **bőséges** voltára!

19. Vizsgáld meg az alábbi **Arany János**-balladából készült képregény részletét, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!

a) Fogalmazd meg, honnan látod az első képen, hogy királyi kocsiról van szó!

b) A második képkocka feletti balladarészletben három kérdő mondat van. A középsőből hiányzik az -e kérdőszócska. Írd a vonalra az -e kérdőszócskával kiegészített mondatot!

20. Lásd el **toldalékokkal** a Wales tulajdonnevet!

- a) -ba -be raggal: _____
 b) -i képzővel: _____
 c) - val, -vel raggal: _____
 b) - ról, -ről raggal: _____

JAVÍTÁSI KULCS A 8. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2017/18. évi körzeti anyanyelvi verseny)

1. a) Lehetséges válaszok: hajnalban, reggeli/hajnali órákban, reggel, b) A két mozzanat: ekkor jön föl a nap (a Járáson), reggelizni ülnek le ekkor. (2X0,5=1)
2. a) Hamis, b) Hamis (2X0,5=1)
3. sóvirág, csattanómaszlag, bajuszpázsit, bárányparéj (4X0,25=1)
4. bárányparéj, birkaparéj (2X0,5=1)
5. a) fej, b) égő, forró (2X0,5=1)
- 6) a) célhatározó, b) alany, c) (a jövő idejű) állítmány része, d) tárgy (4X0,25=1)
7. a) Lelkem, Aranyom! d) Hősök virága, Jankó! (2X0,5=1)
8. Például: a) A pónilovak kedvesen egymáshoz simítják a fejüket. b) A pónilovak állva barátkoznak össze. (2X0,5=1)
9. a) A bátyámat megnevettette az öcsém. b) A bátyám megnevettette az öcsémet. (2X0,5=1)
10. a) birtokos jelzői, b) tárgyas, c) birkatarhó, birkatúró, birkatej, birkasajt (4X0,25=1)
11. a) fülkagyló, b) szájpadlás, c) térdkalács, d) állkapocs (4X0,25=1)
12. Például: a) Énekel, mert zeneóra van. b) Énekel, hogy felvidítsa a barátait. c) Akkor énekel, mikor megkérik rá. d) Annak énekel, aki megérdemli. (4X0,25=1)
13. a) Tárgyi alárendelt mondat, b) Magyarázó, mellérendelő mondat, c) Időhatározói alárendelt mondat, d) Kapcsolatos, mellérendelő mondat (4X0,25=1)
14. a) *alanyi ragozás*: felmutat (alá be kell sorolni) egy-egy szál fűvet, sok sóvirágot, néhány csattanómaszlagot, valamilyen paréjt
b) *tárgyas ragozás*: felmutatja (alá be kell sorolni) a legsárgább kamillát, az első tiszavirágot, mindegyik galacsinhajtót, a legszebb mezei katángot (10X0,1=1)
15. Gondolt egyet Mátyás király, s ellovagolt Erdélybe. Ahogy ment a hegyek között, egy szép nagy faluban/nál megállt. Meglátta, hogy egy házra ki van írva: Aki itt lakik, annak semmi gondja! Méregbe gurult Mátyás király. (4X0,25=1)
16. a) Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra! b) Addig jár a korsó a kútra, míg el nem törik.
c) Több szem többet lát. d) Mindenütt jó, de legjobb otthon. (4X0,25=1)
17. a) jöjjön, b) folyjon (2X0,5=1)
18. eszik: csipeget, majszol, étkezik, falatozik, fogyaszt, habzsol, (fel)fal, lakmározik stb. (4X0,25=1)
19. a) Korona van a kocsi elején, ebből látszik, hogy királyi kocsiról van szó.
b) Legelőin a fű kövér-e? (2X0,5=1)
20. a) Walesbe, b) walesi, c) Walesszel, d) Walesről (4X0,25=1)